

Tekijä: Pakkoruotsi.net. Mahdolliset oikaisut: info@pakkoruotsi.net

KIEPO-projektin kieliohjelmavaihtoehdot

(suomenkieliset koulut, yksikielinen opetus)

KIEPO-projektin keskeiset suositukset, sivut 50 – 52 ilman aikuiskoulutusta.

Selitykset:

K1, K2, K3 = pakolliset ja valinnaiset kielet (numero viittaa opintojen aloitusjärjestykseen).

vvt = vuosiviikkotuntimäärä = 38 oppituntia

valinn. = valinnainen kieli

pakoll. = pakollinen kieli

en = englanti

ru = ruotsi

sa = saksa

ra = ranska

ve =venäjä

es = espanja

it = italia

Kaikissa vaihtoehdoissa varhaiskasvatus/esiopetus:

Kielikasvatus aloitetaan jo varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Lapsen ja alueen kieli- ja kulttuuriympäristöön tutustutaan systemaattisesti sekä luodaan lapselle mahdollisuuksia kohdata monikielisyyttä ja monikulttuurisuutta ympäristössään. Kielelliseen tietoisuuteen ja monikielisyyteen kasvattaminen tapahtuu suunnitelmallisesti osana kunnan kieliohjelmaa siten, että perusopetuksessa otetaan huomioon esim. kielikylypyopetukseen ja vieraskieliseen varhais- ja esiopetukseen osallistuneiden lasten opinpolut.

Vaihtoehto A:
Ruotsin opiskelu aikaistetaan + uusi tuntijako

Perusopetus:

K1 pakoll. 3. luokalta (en, sa, ra, ve) 12 vvt

K2 pakoll. 5. luokalta (ruotsi) 10 vvt

Lukio:

K1 + K2 (ruotsi)

Ammatillinen koulutus:

K1 + K2 (ruotsi)

Korkea-aste:

K1 + K2 (ruotsi)

Vaikutukset, toimintaedellytykset (→), vahvuudet (+) ja heikkoudet (–) KIEPO-projektin mukaan:

Perusopetus:

→ koulutuksen järjestäjän sitoutuminen mahdollisimman laajaan tarjontaan ja kohtuullisiin toteuttamisedellytyksiin (mm. ryhmäkoko)

→ oppilaille on taattava tasapuolista ja asiantuntevaa ohjausta kussakin valintavaiheessa kaikilla kouluasteilla

→ K1- ja K2-kielten ops ja materiaali uudistettava

+ asennoitumis- ja motivaatio-ongelmat ruotsia kohtaan mahdollisesti vähenevät ja osaamisen taso nousisi

+ opettajaresurssit alaluokilla K2opetuksessa

+ institutionaalinen tuki K1- ja K2-kielille tasapuolisempi

– päättövaiheen osaaminen laskisi K1-kielessä, erityisesti muut kielet kuin englanti

Lukio ja ammatillinen koulutus (2. aste):

→ K2-kielen ops ja materiaali uudistettava, erityisesti ammatillinen

+ asennoitumis- ja motivaatio-ongelmat ruotsia kohtaan mahdollisesti vähenevät ja osaamisen taso nousisi

Korkea-aste:

→ kielten jatkokursseja lisää (myös ruotsin)

+ ruotsin kielen osaamisen keskimääräinen lähtötaso mahdollisesti parantuisi ja korkeakoulut voisivat keskittyä alakohtaisen ruotsin kielen taidon opetukseen

– ei välttämättä monipuolistaisi kielivalikoimaa, jos opiskelijat edelleen valitsisivat K1- kieleksi pääasiassa englannin

Vaihtoehto B:

Kuten vaihtoehto A, mutta lukiossa kolme pakollista kieltä

Perusopetus:

K1 pakoll. 3. luokalta (en, sa, ra, ve) 12 vvt

K2 pakoll. 5. luokalta (ruotsi) 10 vvt

Lukio:

K1 + K2 (ruotsi) + pakoll. K3

nykyiset laajuudet

Ammatillinen koulutus:

K1 + K2 (ruotsi)

Korkea-aste:

K1 + K2 (ruotsi)

Vaikutukset, toimintaedellytykset (→), vahvuudet (+) ja heikkoudet (–) KIEPO-projektin mukaan:

Perusopetus:

→ koulutuksen järjestäjän sitoutuminen mahdollisimman laajaan tarjontaan ja kohtuullisiin toteuttamisedellytyksiin (mm. ryhmäkoko)

→ oppilaille on taattava tasapuolista ja asiantuntevaa ohjausta kussakin valintavaiheessa kaikilla kouluasteilla

→ K1- ja K2-kielten ops ja materiaali uudistettava

+ kielitaitovaranto kasvaisi, koska yli puolet ikäluokasta opiskelisi kolmea kieltä

+ asennoitumis- ja motivaatio-ongelmat ruotsia kohtaan mahdollisesti vähenisivät ja osaamisen taso nousisi

+ valmiudet osallistua esim. vieraskieliseen opetukseen muullakin kielellä kuin englanniksi lisääntyisivät

– opettajaresurssit alaluokilla K2-opetuksessa

Lukio ja ammatillinen koulutus (2. aste):

→ tarvitaan lisää kielenopettajia

→ lyhyiden kielten kirjoittajien määrä mahdollisesti nousee

→ K2-kielen ops ja materiaali uudistettava, erityisesti ammatillinen

+ kielitaitovaranto laajenisi (yli puolet ikäluokasta opiskelisi kolmea kieltä)

+ yläkoulun valinn. kielen jatkaminen lukiossa todennäköisempää kuin nykyisin; osaamisen taso nousisi

+ myös Euroopan ulkop. kielten opiskelu helpommin toteutettavissa

– motivaatio- ja oppimisvaikeudet lisääntyvät lukiossa (lyhyiden kielten ryhmäkoko ja yleiset oppimisvaikeudet)

– keskustelu pakkokielestä jatkuisi

– mahtuuko ohjelmaan?

Korkea-aste:

→ kielten jatkokursseja lisää (myös ruotsin)

+ monipuolistaisi kielivalikoimaa

+ valmiudet osallistua esim. vieraskieliseen opetukseen muullakin kielellä kuin englanniksi lisääntyisivät

Vaihtoehto C: Naapurikieli-malli

Perusopetus:

K1 pakoll. 3. luokalta (en, ru, sa, ra, ve) 16 vvt

K3 pakoll. 7. luokalta (ruotsi, venäjä, viro, norja) 6 vvt

Lukio:

K1+K3 (ruotsi, venäjä, viro, norja)

nykyiset laajuudet, mutta kahdentasoiset ruotsin kurssit (K1 / K3)

Ammatillinen koulutus:

K1+K3 (ruotsi, venäjä, viro, norja)

Korkea-aste:

K1 + ruotsin alkeiskursseja ns. virkamiesruotsin lisäksi

Vaikutukset, toimintaedellytykset (→), vahvuudet (+) ja heikkoudet (–) KIEPO-projektin mukaan:

Perusopetus:

- koulutuksen järjestäjän sitoutuminen mahdollisimman laajaan tarjontaan ja kohtuullisiin toteuttamisedellytyksiin (mm. ryhmäkoko)
- oppilaille on taattava tasapuolista ja asiantuntevaa ohjausta kussakin valintavaiheessa kaikilla kouluasteilla
- K3-kielen ops ja materiaali uudistettava/laadittava, erityisesti norja ja viro + venäjää valitaan mahdollisesti enemmän
- + alueelliset tarpeet/olosuhteet voidaan huomioida paremmin
- norjan ja viron kysyntä vähäistä eli pakkokieli keskustelussa uusi ulottuvuus

Lukio ja ammatillinen koulutus (2. aste):

- tarjottava venäjää, viroa tai norjaa ruotsin ohella
- opettajaresurssi yläkoulu (ve, no, vi)
- ops laadittava ja materiaalia tuotettava ve, no, vi; erityisesti ammatillinen
- yo-tutkinnossa uusia keskipitkiä kieliä
- + venäjän opiskelijoita enemmän kuin nykyisin, myös muita kuin alkeiskursseja
- pätevien opettajien löytyminen (erityisesti no, vi)
- yo-kokeisiin uusia kieliä

Korkea-aste:

- edellyttäisi korkeakoulututkintoja koskevan lainsäädännön muuttamista
- tarvittaisiin paljon lisäresursseja ruotsin kielen opetukseen, koska korkeakoulujen olisi tarjottava mahdollisuus ruotsin kielen opiskeluun alkeistasolta
- ei nostaisi keskimääräistä ruotsin kielen osaamisen tasoa, koska suurin osa opiskelijoista edelleen valitsisi K3-kieleksi ruotsin

**Vaihtoehto D:
Vapaa valinta**

Perusopetus:

K1 pakoll. alakoulusta (en, ru, sa, ra, ve) 12 vvt

K2 pakoll. alakoulusta (en, ru, sa, ra, ve) 10 vvt

subjektiivinen oikeus ruotsin opiskeluun

Lukio:

K1+K2

Ammatillinen koulutus:

K1+K2

Korkea-aste:

K1+K2

Vaikutukset, toimintaedellytykset (→), vahvuudet (+) ja heikkoudet (–) KIEPO-projektin mukaan:

Perusopetus:

→ koulutuksen järjestäjän sitoutuminen mahdollisimman laajaan tarjontaan ja kohtuullisiin toteuttamisedellytyksiin (mm. ryhmäkoko)

→ oppilaille on taattava tasapuolista ja asiantuntevaa ohjausta kussakin valintavaiheessa kaikilla kouluasteilla

+ vapaa valinta vähentänee motivaatio-ongelmia

+ valmiudet osallistua esim. vieraskieliseen opetukseen muullakin kielellä kuin englanniksi lisääntyisivät

+/- subjektiivinen oikeus velvoittaisi koulutuksen järjestäjiä, mutta koulutuksen järjestäminen voisi aiheuttaa nykyisen valinnaiskielen opetukseen liittyviä lukujärjestysteknisiä ongelmia

Lukio ja ammatillinen koulutus (2. aste):

→ lukiossa monipuolisempi valikoima K1-kieliä

→ yo-tutkintoon lisää eri A-kielten kirjoittajia

→ opettajaresurssi ammatillisella 2. asteella

→ edellyttää mittavaa materiaalityöntantoa muihin kieliin

+ kielivaranto laajenisi

+ valmiudet osallistua esim. vieraskieliseen opetukseen muullakin kielellä kuin englanniksi lisääntyisivät

– edellyttäneen kuitenkin väh. kahdentasoisia yo-kokeita

– ruotsin osaamisen taso erityisesti ammatillisen perustutkinnon jälkeen jatko-opintoja silmällä pitäen riittämätön

– lisää kustannuksia K2-opetuksen järjestämiseksi laajan tarjonnan vuoksi

Korkea-aste:

→ edellyttäisi korkeakoulututkintoja koskevan lainsäädännön muuttamista

→ tarvittaisiin paljon lisäresursseja ruotsin kielen opetukseen, koska korkeakoulujen olisi tarjottava mahdollisuus ruotsin kielen opiskeluun alkeistasolta

+ monipuolistaisi mahdollisesti kielivalikoimaa

+ lisäisi mahdollisesti opiskelijoiden motivaatiota ruotsin kielen opiskeluun, koska se olisi vapaaehtoista

+ valmiudet osallistua esim. vieraskieliseen opetukseen muullakin kielellä kuin englanniksi lisääntyisivät

**Vaihtoehto E:
Kolme pakollista kieltä, ruotsi pakollinen (yksi taso)**

Perusopetus:

K1 pakoll. 3. luokalta (en, sa, ra, ve) 14 vvt

K2 pakoll. 6. luokalta (ruotsi) 8 vvt

K3 pakoll. 7. luokalta (en, sa, ra, ve, es, it) 6 vvt

Lukio:

K1+K2 (ruotsi) +K3

Ammatillinen koulutus:

K1+K2 (ruotsi)

Korkea-aste:

K1+K2 (ruotsi)

Vaikutukset, toimintaedellytykset (→), vahvuudet (+) ja heikkoudet (–) KIEPO-projektin mukaan:

Perusopetus:

- koulutuksen järjestäjän sitoutuminen mahdollisimman laajaan tarjontaan ja kohtuullisiin toteuttamisedellytyksiin (mm. ryhmäkoko)
- oppilaille on taattava tasapuolista ja asiantuntevaa ohjausta kussakin valintavaiheessa kaikilla kouluasteilla
- + mahdollistaa kieliin erikoistuvat koulut (laaja tarjonta toteutuu helpommin suuren opiskelijajoukon vuoksi)
- +/- K3-kielen valintaprosessin ajankohta haasteellinen
- oppimisvaikeudet lisääntyvät (kolme kieltä koko ikäluokalla)
- lisää kustannuksia yhteisen K3-kielen opetuksen järjestämiseksi suuren opiskelijamäärän vuoksi
- mahtuuko perusopetuksen ohjelmaan?

Lukio ja ammatillinen koulutus (2. aste):

- lukiossa nykyistä monipuolisempi kielivalikoima
- vähemmän alkavan kielen opetusta
- + kielitaitovaranto laajenisi (koko ikäluokka 3 kieltä)
- +/- vain yksi laajuus ruotsin oppimäärässä
- + valmiudet osallistua esim. vieraskieliseen opetukseen muullakin kielellä kuin englanniksi lisääntyisivät
- lisää kustannuksia yhteisen K3-kielen opetuksen järjestämiseksi suuren opiskelijamäärän vuoksi

Korkea-aste:

- ruotsin opetus pohjautuisi yhdelle lähtötasolle
- muiden kielten opetus jatkokursseina
- + monipuolistaisi mahdollisesti kielivalikoimaa
- + ruotsin kielen osaamisen lähtötaso olisi mahdollisesti nykyistä parempi
- + ruotsin opinnoissa olisi yhtenäisempi lähtötaso
- + valmiudet osallistua esim. vieraskieliseen opetukseen muullakin kielellä kuin englanniksi lisääntyisivät